

VENDIM
Nr. 887, datë 27.12.2022

PËR PROCEDURAT E MENAXHIMIT TË INVESTIMEVE PUBLIKE

(ndryshuar me VKM nr. 70, datë 14.2.2024; nr. 180, datë 20.3.2025)

(i përditësuar)

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 16 dhe 25, të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Financave dhe Ekonomisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Projekti i investimit përfshin një seri punimesh, aktiviteteve apo shërbimesh, që synojnë përmbushjen e një objekti të pandashëm, me qëllime qartësisht të identifikuar, *pavarësisht burimit të financimit*. Kostoja totale e një projekti investimi do të përfshijë çdo shpenzim, që lidhet me arritjen e rezultateve të synuara, *brenda një kohe të caktuar*, sipas të gjithë komponentëve të tij.

2. Ministri përgjegjës për financat, me udhëzim, përcakton kufirin financiar të vlerës së plotë të projektit në përputhje me specifikat e sektorit, mbi bazën e të cilit, përcaktohet mënyra dhe procedura e vlerësimit të projektit të investimit publik.

3. Projektet e reja të investimeve publike mbi vlerën kufi të vendosur me udhëzim nga ministri përgjegjës për financat klasifikohen si projekte investimi me rëndësi strategjike dhe i nënshtrohen procesit të vlerësimit për përfshirjen e tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare. Këto projekte investimi përfshihen në PBA-në apo buxhetin vjetor në përputhje me hapësirën fiskale, vetëm pasi të jenë bërë pjesë e listës unike të projekteve me rëndësi kombëtare, të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave. *Përjashtim nga ky rregull bëjnë projektet e investimeve publike që lidhen me rikonstruksionin e ndërtesave publike, blerjen e pajisjeve elektronike apo të pajisjeve të zyrave, si dhe projektet në fushën ushtarake.*

3/1. Projektet e investimeve strategjike, të cilat propozohen për t'u zbatuar si projekte koncesioni apo partneriteti publik privat, maturohen në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, pasi përgatitet studimi i fisibilitetit, duke ndjekur rregullat e parashikuara në legjislacionin në fuqi për koncesionet dhe partneritetet publike private.

4. Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare përmban projektet e investimeve publike, që kanë rëndësi strategjike, për sa i përket zhvillimit ekonomik dhe social të vendit, pavarësisht nga burimi i tyre i financimit. Kjo listë shërben si instrument për mbështetjen e politikave dhe prioritetëve të qeverisë shqiptare, në linjë me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI), si edhe strategjitë sektoriale e ndërsektoriale. Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare shërben si referencë për ministrinë përgjegjëse për financat dhe njësitë e qeverisjes qendrore, në kuadër të përfshirjes së projekteve të investimeve publike në Programin Buxhetor Afatmesëm (PBA) apo buxhetin vjetor.

5. Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, jo më vonë se data 31 janar. Nëse vlerësohet e nevojshme, Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare rishikohet, *çdo 3 muaj*. Autoriteti përgjegjës për administrimin, përditësimin dhe ndjekjen e procedurave për miratimin e listës unike të projekteve me rëndësi kombëtare është institucioni përgjegjës për programimin strategjik.

6. Klasifikimi i shpenzimeve kapitale për efekt të vlerësimit dhe programimit të projekteve të investimeve publike është, si më poshtë vijon:

a) *“Shpenzime kapitale administrative” përkufizohen si zëvendësimi i pajisjeve të vjetruara gjatë ushtrimit të funksioneve nga njësitë e qeverisjes qendrore apo blerje të pajisjeve të reja që lidhen me nivelin aktual të personelit ose rritjen e numrit të stafit. Njësitë e qeverisjes qendrore përgatitin propozimet dhe i paraqesin në ministrinë përgjegjëse për financat të shoqëruara me dokumentacionin e kërkuar, në përputhje me procedurat për vlerësim sipas aneksit 1. Projektet e vlerësuara sipas këtij klasifikimi do të paraqiten si pjesë përbërëse e kërkesave buxhetore, në kuadër të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm (PBA) apo buxhetin vjetor. Ministria përgjegjëse për financat shqyrton propozimet, duke i përfshirë, sipas rastit, në procesin e PBA-së apo buxhetin vjetor.*

b) Shpenzime kapitale për emergjenca: janë shpenzimet që bëhen për t'iu përgjigjur një nevojë të menjëhershme për investime publike, si rezultat i krizës humanitare dhe/ose një aksidenti madhor në një zonë ose objekt të caktuar, një fenomen i rrezikshëm natyror apo i shkaktuar nga njeriu, fatkeqësi natyrore ose ekologjike (mjedisore), epidemi, përdorim të armëve që shkaktojnë ose mund të çojnë në viktima njerëzore, dëme të konsiderueshme për shëndetin e njerëzve dhe mjedisin. Njësitë e qeverisjes qendrore përgatitin propozimet në çdo kohë dhe i paraqesin të shoqëruara me dokumentacionin e kërkuar, në

përputhje me procedurat për vlerësim, sipas aneksit 1, bashkëlidhur këtij vendimi. Ministria përgjegjëse për financat shqyrton dhe miraton, duke i përfshirë në buxhetin vjetor, vetëm projektet emergjente të propozuara me vlerë, deri në 200 000 000 (dyqind milionë) lekë. Në rastet kur vlera e projekteve emergjente të propozuara tejkalon vlerën 200 000 000 (dyqind milionë) lekë, këto propozime përcillen për miratim me vendim të Këshillit të Ministrave. Pas miratimit, ministria përgjegjëse për financat i përfshin në buxhetin vjetor.

c) Shpenzime për projekte investimesh: janë shpenzime të bëra për një seri punimesh, aktivitetsesh apo shërbimesh, me qëllim qartësisht të identifikuar, që janë pjesë e kostos së një programi të caktuar buxhetor dhe nuk janë shpenzime kapitale administrative.

Shpenzimet për projekte investimesh klasifikohen në:

i. projekte strategjike, të cilat janë mbi vlerën kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit të Financave. Këto projekte, për t'u përfshirë në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, i nënshtrohen një procesi të vlerësimit, sipas aneksit 1 të këtij vendimi;

ii. projekte, të cilat janë brenda vlerave kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit të Financave. Këto projekte, përpara fillimit të procesit buxhetor, duhet të përgatisin formularin e konceptimit të projektit të investimit dhe studimin e fisibilitetit të thjeshtuar, sipas metodologjisë së miratuar me udhëzim të ministrit përgjegjës për financat;

iii. projekte të tjera investimesh, për të cilat përgatitet formulari i konceptimit të projektit të investimit.

7. Financimi i projekteve të investimeve publike bëhet në përputhje me metodologjinë e përgatitjes së buxhetit, miratuar nga ministria përgjegjëse për financat, në udhëzimet standarde dhe vjetore të përgatitjes së buxhetit. Projektet e investimeve publike, që financohen si pjesë e një programi të caktuar në ligjin vjetor të buxhetit, mund të jenë projekte ekzistuese dhe të reja. *Gjatë procesit të programimit të projekteve të investimeve publike prioritet për financim kanë projektet ekzistuese.*

Në shpenzimet për projekte të investimeve publike ekzistuese përfshihen:

a) shpenzimet e investimeve kapitale për projekte, që janë financuar në vitin fiskal aktual dhe nuk kanë përfunduar;

b) shpenzimet e investimeve kapitale për projekte që ende nuk kanë filluar, por për të cilat janë ndërmarrë angazhimet ligjore dhe janë miratuar në procesin e mëparshëm të Programimit Buxhetor Afatmesëm (PBA).

Të gjitha investimet e tjera publike do të trajtohen si investime të reja.

8. Propozimet për projektet e reja të investimeve, *pavarësisht burimit të financimit*, të cilat përmbushin kriteret për t'u klasifikuar si projekte me rëndësi strategjike, sipas kriterëve të tabelës 1, në aneksin 1, bashkëlidhur këtij vendimi, dhe vlerës kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit përgjegjës të financave, do të përgatiten nga njësitë e qeverisjes qendrore, sipas dokumentacionit dhe procedurave të përcaktuara për vlerësim në aneksin 1, bashkëlidhur këtij vendimi. Propozimet do të paraqiten njëkohësisht në ministrinë përgjegjëse për financat dhe në institucionin përgjegjës për programimin strategjik, në çdo kohë.

a) Ministria përgjegjëse për financat përcjell pranë institucionit përgjegjës për programimin strategjik qëndrimin e saj për çdo propozim për projektet e reja të klasifikuara si projekte me rëndësi strategjike;

b) *Institucioni përgjegjës për programimin strategjik vlerëson projektet e propozuara nga institucionet e qeverisjes qendrore, në kuadër të përfshirjes së tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare. Institucioni përgjegjës për programimin strategjik konsulton çdo projektpropozim, si dhe projektet që kanë përgatitur studimin e fisibilitetit dhe plotësojnë kriteret e maturitetit të projektit, sipas metodologjisë së miratuar me udhëzim të ministrit të Financave, në Komitetin e Planifikimit Strategjik, rast pas rasti;*

c) *Për projektet e investimeve publike, të cilat përfshihen në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, përpara maturimit, institucioni propozues paraqet studimin e fisibilitetit, duke siguruar cilësinë e konceptimit dhe të përmbajtjes, në përputhje me metodologjinë e përcaktuar me udhëzim të ministrit të Financave, për të cilat:*

i. ministria përgjegjëse për financat vlerëson përballueshmërinë buxhetore të projektit dhe risqet fiskale lidhur me deficitin buxhetor dhe borxhin publik;

ii. institucioni përgjegjës për programimin strategjik vlerëson plotësimin e dokumentacionit sipas kriterëve të këtij vendimi dhe rivlerësimin e përputhshmërinë me strategjitë kombëtare, sektoriale dhe ndërsektoriale;

iii. shfuqizuar.

c/1) *Përfashtimisht, për nevoja emergjente ose për nevoja të ofrimit të shërbimeve jetike, kur është e pamundur koha për përgatitjen e studimit të fisibilitetit, projektet e investimeve strategjike maturohen në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare nëpërmjet paraqitjes së studimit teknik.*

c) *Projekti konsiderohet i maturuar me miratimin e Komitetit të Planifikimit Strategjik.*

c/1) *Institucioni përgjegjës për programimin strategjik reflekton ndryshimin e statusit të maturitetit të projekteve që maturohen dhe rivlerëson rankimin e projekteve në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare.*

d) Propozimet për projektet e reja të investimeve, të cilat nuk përmbushin kriteret për t'u klasifikuar si projekte me rëndësi strategjike, sipas kriterëve të tabelës 1, në aneksin 1, bashkëlidhur këtij vendimi, dhe vlerës kufi, të miratuar me udhëzim të ministrit të financave, do të përgatiten nga njësitë e qeverisjes qendrore, sipas dokumentacionit dhe procedurave të përcaktuara për vlerësim në aneksin 1, bashkëlidhur këtij vendimi. *Propozimet paraqiten si pjesë përbërëse e kërkesave buxhetore, në kuadër të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm (PBA) apo buxhetit vjetor.*

e) *Për projektet me rëndësi strategjike të maturuara në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, në rast se në momentin e buxhetimit kanë ndryshime në vlerat e plotë të projektit, institucioni propozues paraqet relacion të detajuar me argumentimin përkatës të ndryshimit të vlerës dhe vlera e rishikuar e projektit reflektohet në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare. Në rast se ndryshimi i vlerës mbi 20% të vlerës së plotë të projektit vjen si pasojë e ndryshimeve teknike të projektit, duhet të përcillet studim fisibiliteti i rishikuar;*

ë) *Projektet, të cilat janë maturuar në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare dhe nuk janë buxhetuar brenda tri viteve nga kryerja e studimit të fisibilitetit, për t'u buxhetuar, duhet të rishikojnë studimin e fisibilitetit;*

f) *Ministri i Financave, me udhëzim, miraton metodologjinë e përgatitjes së studimit të plotë të fisibilitetit dhe studimit të thjeshtuar të fisibilitetit;*

g) *Për projektet me rëndësi strategjike, për të cilat vlera e plotë e projektit rivelesohet gjatë zbatimit, reflektohet vlera e ndryshuar në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare;*

gj) *Projektet e investimeve publike të miratuara në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare përfshihen në listë deri në sigurimin e plotë të vlerës së financimit.*

9. Bazuar në rankimin e projekteve të maturuara në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare dhe në përputhje me hapësirën fiskale, ministria përgjegjëse për financat përgatit dokumentin e PBA-së, duke përfshirë në të prioritetet buxhetore, miratimin e politikave të reja dhe tavanin e vendosur të shpenzimeve, i cili i paraqitet për miratim Këshillit të Ministrave.

10. Parimet kryesore, ku bazohen njësitë e qeverisjes qendrore për vlerësimin, prioritizimin dhe propozimin e projekteve të investimeve; institucioni përgjegjës për programimin strategjik për vlerësimin e propozimeve të projekteve të investimit për përfshirjen e tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare; si dhe ministria përgjegjëse për financat për vlerësimin përfundimtar për përfshirjen e tyre në Programin Buxhetor Afatmesëm (PBA) apo buxhetin vjetor, janë:

- a) parimi i vlerësimit të rëndësisë strategjike;
- b) parimi i vlerësimit ekonomik dhe financiar;
- c) parimi i vlerësimit mjedisor dhe impaktit klimaterik;
- ç) parimi i vlerësimit të qëndrueshmërisë;
- d) parimi i vlerësimit gjinor;
- dh) parimi i vlerësimit të menaxhimit të projektit.

11. *Për angazhimet buxhetore shumëvjeçare, që lidhen me projekte të reja investimesh publike, gjatë zbatimit të tyre nuk lejohet që në buxhetin e njësisë përkatëse të njësisë së qeverisjes qendrore të shpërndahen më pak se 20% e vlerës së plotë të projektit përkatës gjatë vitit të parë. Gjatë zbatimit të projekteve të investimeve publike nuk lejohet që në buxhetin e njësisë përkatëse të njësisë së qeverisjes qendrore të shpërndahen më pak se 30% e vlerës së plotë të projektit përkatës gjatë vitit të dytë dhe jo më pak se 30% e vlerës së plotë të projektit përkatës gjatë vitit të tretë, përveç rastene ku përcaktohet ndryshe në dokumentin e studimit të fisibilitetit dhe projektet e reja të miratuara në PBA 2023-2025. Për projektet e investimeve publike me financim të huaj ndiqen rregullat e përcaktuara në marrëveshjet përkatëse me institucionin financiar.*

12. Monitorimi dhe raportimi i ecurisë së zbatimit të projekteve të investimeve kryhen, sipas afateve dhe procedurave specifike, që jepen në aneksin 2, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe udhëzimet përkatëse të monitorimit të buxhetit të shtetit.

13. Përrjashtimisht, për vitin 2023, Lista Unike e Projekteve me Rëndësi Kombëtare miratohet, jo më vonë se data 28 shkurt.

13/1. *Projektet e investimeve me statusin "i maturuar" në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, të miratuara me vendimin nr. 447, datë 26.7.2023, të Këshillit të Ministrave, "Për miratimin e Dokumentit të Politikave Prioritare 2024–2026", përfshihen në PBA apo buxhetin vjetor, pasi:*

a) *institucioni përgjegjës për programimin strategjik të kryejë rankimin e projekteve;*

b) *ministria përgjegjëse për financat të vlerësojë përballueshmërinë buxhetore të projektit në përputhje me hapësirat fiskale.*

14. Vendimi nr. 185, datë 29.3.2018, i Këshillit të Ministrave, "Për procedurat e menaxhimit të investimeve publike", shfuqizohet.

15. Ngarkohen të gjitha njësitë e qeverisjes qendrore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i fillon efektet nga data 1 janar 2023.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

ANEKS 1. PROCEDURAT E MENAXHIMIT TË INVESTIMEVE PUBLIKE

Procedurat e mëposhtme do të aplikohen në procesin e planifikimit të investimeve publike. “Projekt investimi”, si pjesë përbërëse e programit të shpenzimeve publike është: “një seri punimesh, aktiviteteve apo shërbimesh, që synojnë të përmbushin një objektiv të pandashëm të një natyre specifike ekonomike apo teknike, me qëllime qartësisht të identifikuar *pavarësisht burimit të financimit*”.

Cikli i Projektit konsiderohet si pjesë integrale e Ciklit të Menaxhimit të Shpenzimeve Publike (MSHP). Mund të ndodhë që cikli i një projekti mund të mos përputhet nga pikëpamja kohore me ciklin e Menaxhimit të Shpenzimeve Publike.

Kjo për arsyet:

i) Cikli i MSHP duhet të përputhet në mënyrë të plotë me kalendarin e një viti fiskal, ndërsa fazat e një projekti individual mund të jenë më të gjata se sa fazat korresponduese të MSHP;

ii) Mund të ndodhë që disa projekte financohen nga donatorët dhe zakonisht donatorë të ndryshëm mund të kenë cikle dhe procedura të ndryshme nga ato të MSHP. Në këtë kontekst, këto procedura synojnë të ndërtojnë një proces që lidh në mënyrë integrale procesin e menaxhimit të projekteve të investimeve me procesin e përgjithshëm të Menaxhimit të Shpenzimeve Publike.

Diagrama e mëposhtme përshkruan fazat e Ciklit të Menaxhimit të Investimeve Publike.

Proceset dhe procedurat e secilës fazë të ciklit janë të rëndësishme sepse sigurojnë që projekti të menaxhohet në mënyrë efektive dhe të arrijë qëllimin e tij.

1. **Identifikimi i projektit** është procesi i identifikimit e shqyrtimit të ideve për projekte investimi të bazuara në analizën e nevojave publike, ndërhyrjeve të qeverisë dhe përshtatjes me strategjitë kombëtare dhe sektoriale.

2. **Vlerësimi dhe përgatitja e projektit** është procesi i analizës dhe vlerësimit të efektivitetit ekonomik dhe financiar, si dhe i mundësisë së realizimit të projektit;

3. **Aprovimi dhe financimi i projektit** është faza në të cilën projekti shqyrtohet dhe aprovohet për financim nëpërmjet procesit të përgatitjes dhe financimit të PBA-së *apo buxhetit vjetor* për njësitë të qeverisjes qendrore përkatëse;

4. **Zbatimi i projektit** është faza në të cilën projekti zbatohet dhe realizohen *output*-et e tij;

5. **Monitorimi i zbatimit të projektit** është procesi përmes të cilit njësitë të qeverisjes qendrore dhe në veçanti institucionet përgjegjëse për zbatimin e projekteve sigurojnë që aktivitetet që ata po zbatojnë janë në përputhje me aktivitetet e programuara.

6. **Vlerësimi dhe Auditimi** është faza e ciklit në të cilën raportimi për zbatimin fizik dhe financiar të projektit auditohet kundrejt rregullave financiare dhe realizimit të treguesve të performancës së projektit. Objekt i raportimit dhe monitorimit nga ana e njësisë të qeverisjes qendrore që zbatojnë projekte të investimeve publike, do të jenë të gjitha projektet e investimeve publike që financohen në kuadër të buxhetit të shtetit, pavarësisht burimit dhe vlerës së financimit.

Fazat nëpër të cilat kalon procesi deri në miratimin e projektit të investimit janë:

FAZA I – Identifikimi i projekt-idesë nëpërmjet analizës së problemit dhe argumentimit për investim (hapi 1, hapi 2, hapi 3);

FAZA II – Përgatitja dhe dërgimi i propozimit të Projektit të Investimit (hapi 4, hapi 5);
FAZA III – Analiza, Miratimi dhe Financimi i Projekt-Propozimeve të Investimeve Publike(hapi 6, hapi 7, hapi 8, hapi 9).

Hapat kryesorë të ndjekur sipas fazave të mësipërme në mënyrë skematike janë:

FAZA I			FAZA II			FAZA III		
Hapi 1	Hapi 2	Hapi 3	Hapi 4	Hapi 5	Hapi 6	Hapi 7	Hapi 8	Hapi 9
Identifikimi projektit	Rishikimi projekt idesë nga EMP	Rishikimi projekt - idesë nga SP, GMS	Përgatitja dhe vlerësimi i detajuar i projektit	Dërgimi i kërkesës të projektit të investimit	Analiza e Projekt-Propozimeve nga Ministria përgjegjëse për financat dhe Institucioni përgjegjës për programimin strategjik	Miratimi nga Ministri përgjegjës për financat	Rishikimi nga Keshilli i Ministrave	Miratimi përfundimtar i projektit dhe përfshirja në PBA/ buxhetin vjetor

FAZA I: Identifikimi

Hapi 1 – Identifikimi i projekt-idesë

Projekt-idetë për investime prezantohen nga “Propozuesit e Projektit” (ose siç quhen ndryshe, “Menaxherët e Projektit”), të cilët janë përgjegjës për Programin në të cilin bën pjesë projekti i investimit.

Tre elementët bazë të fazës së identifikimit të projekt-idesë janë:

Analiza e prioriteteve ----- është një analizë e prioriteteve sektoriale dhe kombëtare.

Analiza e problemeve ----- është një analizë për identifikimin e problemeve që ekzistojnë duke i renditura ato sipas rëndësisë së tyre, duke identifikuar një relacion të mundshëm shkak- pasojë.

Analiza e Nevojave dhe përkufizimi i objektivave të investimit ----- krijimi i një pikturë të situatës, ku aspektet negative konvertohen në zgjidhje, të cilat më vonë kthehen në objektiva që duhen përmbushur.

Projekt-idetë prezantohen në Formularin (F-1) sipas Shtojcës 1.

Formulari i Identifikimit të Projekt-Idesë duhet të përfshijë informacionin e mëposhtëm:

- i) Emri i Propozuesit të Projektit - Zyrtari që përgatit Formularin e Projekt-Idesë dhe detajet kontaktuese;
- ii) Emri i Institucionit Buxhetor - p.sh., Ministria e Arsimit dhe Sportit;
- iii) Vendndodhja - Vendi ku do të kryhet investimi;
- iv) Ideja e Projektit - Një përshkrim i shkurtër i idesë së projektit;
- v) Problemet që do të adresohen - Një shpjegim i shkurtër dhe i qartë i problematikës së gjendjes aktuale, e cila pengon arritjen e qëllimeve dhe objektivave të politikave të programit dhe mënyrën se si projekti i propozuar ndihmon në kapërcimin e problematikës aktuale;
- vi) Emri i Programit - Ky është emri i programit ashtu siç shfaqet në Dokumentin e PBA-së dhe buxhetin vjetor;
- vii) Vlerësimet paraprake të kostove - Një vlerësim paraprak i kostos së parashikuar të projektit.

Hapi 2 – Rishikimi i projekt-idesë nga DEMP

Formulari (F-1) dorëzohet tek Drejtuesi i Ekipit të Menaxhimit të Projektit (DEMP).

EMP-ja duhet të diskutojë mbi: (i) idenë e projektit për investim; (ii) mbi problemet që do të adresohen nga projekti; dhe (iii) koston paraprake të investimit në fjalë.

DEMP-ja mund të pranojë ose të refuzojë projekt-idenë. Në rast të refuzimit, në Formularin (F-1), jepet një shpjegim i shkurtër dhe i qartë i arsyeve për refuzimin e projekt-idesë.

Në rast pranimit, DEMP-ja duhet të dorëzojë Formularin (F-1) tek Sekretari i Përgjithshëm ose tek drejtuesi i institucionit buxhetor, nëse nuk ka Sekretar të Përgjithshëm.

Hapi 3 – Rishikimi i Projekt-idesë nga Sekretari i Përgjithshëm (SG), Grupi për Menaxhimin Strategjik (GMS)

Sekretari i Përgjithshëm duhet të bëjë një vlerësim paraprak mbi domosdoshmërinë e një ndërhyrjeje me investim publik në fushën përkatëse dhe njëkohësisht vlerëson nëse informacioni i dhënë në Formularin (F-1) siguron faktin që projekti është i pranueshëm dhe i realizueshëm nga pikëpamja financiare dhe teknike. Më pas, në rast pranimit e përcjell për miratim në GMS.

Arsyet për pranimin ose refuzimin e projekt-idesë nga Sekretari i Përgjithshëm jepen në Formularin (F-1), në seksionin përkatës.

FAZA II: Përgatitja dhe dërgimi i kërkesës së Projektit të Investimit

Hapi 4 – Përgatitja dhe vlerësimi i detajuar i projektit - Plotësimi i Formularëve

Përshkrimi i investimit, së bashku me alternativat e konsideruara, duhet të prezantohet në Formularin (F-2) për kategorinë **“Shpenzime kapitale administrative”**, ose në Formularin (F-3) për kategoritë **“Shpenzime kapitale për emergjenca”** dhe **“Shpenzime për projekte investimesh”**.

Për projektet e investimit në kategorinë **“Shpenzime për projekte investimesh”**, të cilat klasifikohen si projekte me rëndësi strategjike sipas kriterëve të Tabelës 1 dhe vlerës kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit përgjegjës së financave, në mënyrë që të bëhen pjesë e Listës Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare të rankuar, krahas Formularit (F-3) duhet të plotësojnë informacionin e kërkuar edhe mbi vlerësimin e Relevancës Strategjike për sektorin përkatës.

Formulari i Relevancës Strategjike (FRS) - përmbajtja e dokumentit, mënyra e plotësimit dhe dërgimit të këtij informacioni përcaktohet me urdher të titullarit të institucionit përgjegjës për programimin strategjik;

Projektet e përfshira në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare, me qëllim renditjen dhe prioritizimin e tyre, duhet të kenë edhe Studimin e Fisibilitetit. Pasja e Studimit të Fisibilitetit, nuk përbën kusht për përfshirjen në Listën Unike të Projektëve me Rëndësi Kombëtare, por përbën kusht për përfshirjen e projektit të investimit në PBA. Gjithsesi, ky kusht nuk i heq të drejtën projekt propozuesit për të kërkuar financim për të realizuar Studimin e Fisibilitetit dhe çdo financim tjetër për të maturuar projektin e investimit.

Për projektet në kategorinë “Shpenzime për projekte investimesh”, të cilat kanë vlerë të plotë brenda vlerave kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit të Financave, përpara fillimit të procesit buxhetor, duhet të përgatitet, krahas formularit (F-3), edhe studimi i fisibilitetit të thjeshtuar, sipas metodologjisë së miratuar me udhëzim të ministrit të Financave.

Njësitë të qeverisjes qendrore duhet të marrin masa për të siguruar që informacioni me të cilin janë plotësuar Formularët (F-2) apo (F-3), Relevanca Strategjike dhe/ose Studimi i Fisibilitetit, është i plotë dhe cilësor për të rritur shanset e pranimit dhe financimit të projekt propozimit.

Hapi 5 – Dërgimi i kërkesës të projektit të investimit

Përpara dërgimit të kërkesës së projektit të investimit, njësitë të qeverisjes qendrorë e duhet të sigurohen që:

a) *Të rishikohet Propozimi i Projektit për Investim nga DEMP-ja.*

Me marrjen e Formularëve F-2 ose F-3, relevancën strategjike dhe/ose studimin e fisibilitetit, Drejtuesi i Ekipit të Menaxhimit të Projektit (DEMP) duhet të mbledhë Ekipin e Menaxhimit të Projektit (EPM), për të diskutuar mbi propozimin e projektit për investim, koston dhe përfitimet e tij dhe përcjelljen e propozimit të projektit për investim, në Departamentin e Financës dhe Departamentin e Politikave.

b) *Të rishikohet Propozimi i Projektit për Investim nga Departamenti i Financës dhe Buxhetit dhe Departamenti i Politikave.*

DEMP-ja duhet të diskutojë me Departamentin e Buxhetit/Financës të institucionit mbi propozimin e projektit për investim e sidomos mbi llogaritjet e koston dhe përfitimit të

projektit të investimit në fjalë, duke përfshirë këtu edhe aspektet sociale, gjinore, ndikimet klimatike dhe ambientale të realizimit të tij, si dhe mundësitë buxhetore të institucionit për ta përballuar këtë investim.

- c) *Të rishikohet Propozimi i Projektit për Investim nga Sekretari i Përgjithshëm (SP).* Sekretari i Përgjithshëm vendos nëse projekti duhet t'i kalojë Grupit për Menaxhimin Strategjik (GMS). Në rast se SP e pranon propozimin e projektit të investimit, më pas ai/ajo ia paraqet për shqyrtim GMS të institucionit përkatës.
- d) *Të rishikohet Propozimi i Projektit për Investim nga Grupi për Menaxhimin Strategjik (GMS).* Pas miratimit nga GMS, çdo Ekip i Menaxhimit të Programit duhet të prioritetizojë projektet e investimeve të çdo programi respektiv, për përfshirjen e tyre në PBA apo Buxhetin Vjetor. Projekt propozimet për investime të mëdha mund të kalojnë tavanin e miratuar për Institutacionin Buxhetor.
- e) *Të hartohet lista e projekteve të reja për investim sipas prioriteteve.*
Parimet kryesore mbi të cilat do të mbështetet ky vlerësim do të jenë:
- **Parimi i rëndësisë strategjike** – lidhja e projekt propozimit me strategjitë dhe prioritetet e qeverisë;
 - **Parimi ekonomik dhe financiar** – përfitimet totale të projekt-propozimit duhet të justifikojnë kostot totale të financimit;
 - **Parimi i vlerësimit mjedisor dhe impati klimatik** - projekt-propozimi duhet të marrë në konsiderat ndikimin në mjedis, duke marrë parasysh përshtatjen dhe zbutjen e ndryshimeve klimatike;
 - **Parimi i vlerësimit të qëndrueshmërisë** - projekt-propozimi duhet të ketë efektivitet afatgjatë dhe të qëndrueshem në kohë;
 - **Parimi i vlerësimit gjinor** - projekt-propozimi duhet të ketë një plan të qartë ku burri dhe gruaja gëzojnë mundësinë dhe aksesin e barabartë në të drejta dhe përfitime të së njëjtës natyrë;
 - **Parimi i menaxhimit të projektit** – projekt-propozimi duhet të ketë një plan të qartë dhe gjithëpërfshirës të realizimit dhe menaxhimit të riskut për të siguruar zbatimin e suksesshëm të tij.

Projekt-propozimet e investimeve përcillen në Ministrinë përgjegjëse për financat shoqëruar me dokumentacionin përkatës, nëpërmjet paraqitjes normale të kërkesave për shpenzime sipas afateve të PBA-së/Buxhetit Vjetor.

Përjashtim nga ky rregull, do të bëjnë vetëm ato propozime projektesh investimi, që plotësojnë kriteret e mëposhtme:

- i) **Klasifikohen sipas pikës 6, gërma b) e VKM, “Shpenzime kapitale për emergjenca”.**

Projekt-propozimet për këtë kategori mund të paraqiten në çdo kohë pranë ministrisë përgjegjëse për financat të shoqëruara me Formularin (F-3), sipas Shtojcës 3;

- ii) **Klasifikohen si projekte investimi me rëndësi strategjike**

Projekt-propozimet për projektet e reja të investimeve të cilat përmbushin kriteret për tu klasifikuar si projekte me rëndësi strategjike sipas kriterëve të *Tabelës 1* dhe vlerës kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit përgjegjës së financave, do të paraqiten sipas Formularin (F-3), njëkohësisht në ministrinë përgjegjëse për financat dhe në Institutacionin përgjegjës për programimin strategjik, në çdo kohë.

Tabela 1: Klasifikimi i Projekteve Strategjike

SEKTORI	PËRSHKRIMI	NËNSEKTORI	VLERA
Digjital	Infrastruktura Digjitale, i referohet teknologjive digjitale, të cilat ofrojnë bazën për teknologjinë dhe operacionet e informacionit të një njësie organizative. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Infrastrukturës Digjitale të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nen-sektorëve të këtij sektori.	Ndërlidhja me Bazë të Gjerë	Vlera kufi do të përcaktohet me udhëzim të Ministrisë përgjegjëse për Financat.
		Infrastruktura e-GOV	
		Sisteme informacioni	
		Platformat e Inovacionit	
Zhvillimi Ekonomik	Zhvillimi Ekonomik, i referohet programeve dhe politikave, apo aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim të përmirësojnë mirëqenien ekonomike dhe cilësinë e jetës së burrave dhe grave të komunitetit në vend. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Zhvillimit Ekonomik të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve të këtij sektori.	Agrikultura	
		Zhvillimi i Biznesit	
		Infrastruktura Bregdetare dhe Detare	
		Sipërmarrja	
		Industria	
		Zhvillimi Rajonal	
		Turizmi	
Energjia	Energjia, i referohet aktiviteteve ekonomike me impakt në prodhimin dhe shitjen e energjisë, përfshirë nxjerrjen e karburanteve, përpunimin dhe shpërndarjen e tyre. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Energjisë të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve të këtij sektori.	Eficienta e Energjisë	
		Prodhimi I Energjisë	
		Transmetimi I Energjisë	
		Gazi	
		Nafta	
		Energjia e Rinovueshme	
Mjedisi	Mjedisi, i referohet aktiviteteve ekonomike të cilat kanë për qëllim mbrojtjen e mjedisit dhe menaxhimin e burimeve natyrore. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit të Mjedisit të gjitha Projektet e Investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve të këtij sektori.	Menaxhimi I Fatkeqësive	
		Mbrojtja nga Përmbytjet	
		Zhvillimi I Qëndrueshëm	
		Menaxhimi I Mbetjeve, Landfillet	
		Furnizimi me Ujë	
Social	Sektori Social, i referohet programeve dhe politikave, apo aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim reduktimin e shtrirjes së varfërisë dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës së burrave dhe grave të në vend si dhe adresimin e pabarazive gjinore në përgjithësi. Do të konsiderohen si pjesë e Sektorit Social të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve të këtij sektori.	Kultura	
		Edukimi dhe Sportet	
		Shëndetësia	
		Strehimi	
		Siguria e Brendshme	
		Drejtësia	
		Mbrojtja Sociale	
Transporti	Transporti, I referohet aktiviteteve ekonomike, të cilat kanë për qëllim zhvillimin apo përmirësimin e	Transporti Ajror	
		Transporti në Ujërat e	

infrastrukturës ekzistuese të transportit të mallrave dhe / ose qytetarëve nëpërmjet tokës, ujërave dhe ajrit. Do të konsiderohen si pjesë e të Transportit të gjitha projektet e investimit, rezultatet e të cilave synohet të kenë ndikim parësor në të paktën një prej nënsektorëve të këtij sektori.	Brendshme, Portet	
	Transporti Hekurudhor	
	Transporti Rrugor	

FAZA III: Analiza, Miratimi dhe Financimi i Projekt-Propozimeve të Investimeve Publike

Hapi 6 – Analiza e Projekt-Propozimeve nga Ministria përgjegjëse për financat dhe SASPAC

Ministria përgjegjëse për financat – pasi propozimet mbërrijnë në ministrinë përgjegjëse për financat, kërkesat për projekte investimesh delegohen në Drejtorinë e Menaxhimit të Investimeve Publike (DMIP) për rishikim dhe vlerësim përfundimtar.

Ministria përgjegjëse për financat shqyrton:

- Formularët shoqërues (F-2) për projektet e reja të cilat klasifikohen sipas **pikës 6, gërma a) “Shpenzime kapitale administrative”** të VKM-së;
- Formularët shoqërues (F-3) për projektet e reja, për projekt-propozimet të cilat klasifikohen sipas **pikës 6, gërma b) “Shpenzime kapitale për emergjenca”** të VKM-së;
- Formularët shoqërues (F-3) për projektet e reja, për projekt-propozimet të cilat klasifikohen sipas **pikës 6, gërma c) “Shpenzime për projekte investimesh”** të VKM-së. Ministria përgjegjëse për financat përcjell pranë Institucionin përgjegjës për programimin strategjik, qendrimin për cdo propozim për projektet e reja të klasifikuara si projekte strategjike, sipas kriterëve të *Tabelës 1* dhe vlerës kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit përgjegjës së financave.
- *Formularët shoqërues (F-3) për projektet e reja dhe studimet e thjeshtuara të fisibilitetit, për projektpropozimet, të cilat klasifikohen sipas pikës 6, shkronja “c”, nënndarja “ii”, shpenzime për projekte investimesh, të cilat janë brenda kufijve financiarë të përcaktuar me udhëzim të ministrit të Financave.*

Institucionin përgjegjës për programimin strategjik shqyrton formularin (F-3) dhe Relevancën Strategjike për projekt-propozimet e klasifikuara me rëndësi strategjike, mbi bazën e të cilave kryen vlerësimin e propozimeve, konsultimin rast pas rasti në Komitetin e Planifikimit Strategjik (KPS), si edhe pikëzimin dhe përfshirjen e tyre në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare.

Institucionet e qeverisjes qendrore raportojnë pranë institucionit përgjegjës për programimin strategjik për projektet e Listës Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare vetëm për efekte të maturitetit të projekteve. Forma, afatet dhe informacioni i raportuar miratohen me urdhër të titullarit të institucionit përgjegjës për programimin strategjik.

Hapi 7 – Miratimi nga Ministria përgjegjëse për financat

Ministria përgjegjëse për financat, pas shqyrtimit dhe vlerësimit të projekt-propozimeve për investime, harton listën përfundimtare të projekteve të investimeve publike, të cilat do të buxhetohen, të renditur sipas prioriteteve strategjike të zhvillimit ekonomik të vendit.

- Ministria përgjegjëse për financat, pasi shqyrton dhe vlerëson projekt-propozimet për investime, e klasifikuara sipas **pikës 6, gërma a) “Shpenzime kapitale administrative”**,

miraton propozimet duke i përfshirë në PBA apo Buxhetin Vjetor.

- Ministria përgjegjëse për financat, pasi shqyrton dhe vlerëson projekt-propozimet për investime e klasifikuara sipas **pikës 6, gërma b) “Shpenzime kapitale për emergjenca”**, miraton duke përfshirë në PBA apo Buxhetin Vjetor, propozimet me vlerë deri në 200,000,000 lekë. Në rastet kur vlera e projekteve emergjente të propozuara tejkalon 200,000,000 leke këto propozime përcillen për miratim në Këshillin e Ministrave. Pas miratimit, ministria përgjegjëse për financat i përfshin në PBA apo Buxhetin Vjetor;
- Ministria përgjegjëse për financat, pas shqyrtimit dhe vlerësimit të projekt-propozimeve për investime, miraton projektet e investimeve publike duke i përfshirë në PBA apo Buxhetin Vjetor, të cilat klasifikohen sipas **pikës 6, gërma c), nënndarjet “i” dhe “ii”, “Shpenzime për projekte investimesh”** të VKM-së, por që nuk përmbushin kriteret për tu klasifikuar si projekte strategjike sipas kriterëve të *Tabelës 1* të këtij Aneksi dhe vlerës kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit përgjegjës së financave;
- Ministria përgjegjëse për financat, pas shqyrtimit dhe vlerësimit të projekt-propozimeve për investime, miraton projektet e investimeve publike duke i përfshirë në PBA apo Buxhetin Vjetor, të cilat klasifikohen sipas **pikës 6, gërma c), nënndarja “i”, “Shpenzime për projekte investimesh”** të VKM-së dhe përmbushin kriteret për tu klasifikuar si projekte strategjike sipas kriterëve të *Tabelës 1* të këtij Aneksi dhe vlerës kufi të përcaktuar me udhëzim të ministrit përgjegjës së financave, bazuar në rankimin e projekteve të gatshme për financim, në Listën Unike të Projekteve me Rëndësi Kombëtare të miratuar nga Këshilli i Ministrave dhe në përputhje me hapësirën fiskale.

Hapi 8 – Rishikimi nga Këshilli i Ministrave

Pasi rishikohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit në Ministrinë e Financave dhe diskutohet me institucionet buxhetore, në dëgjesat që organizohen në kuadër të PBA-së, drafti i PBA-së, si dhe Buxhetit Vjetor paraqitet në Këshillin e Ministrave për rishikim përfundimtar dhe miratim.

Hapi 9 – Miratimi përfundimtar i projektit dhe përfshirja në PBA/ Buxhetin Vjetor

Pas miratimit në KM të projekteve të investimeve në kuadër të PBA/buxhetit vjetor, lista e projekteve të investimeve paraqitet në Kuvendin e Shqipërisë si tabelë shoqëruese e paketës së PBA/Buxhetit vjetor.

ANEKS 2: METODOLOGJIA

“PËR MONITORIMIN DHE RAPORTIMIN E INVESTIMEVE PUBLIKE”

Rregullat e mëposhtme do të aplikohen në procesin e monitorimit dhe raportimit të investimeve publike.

1. Rregulla të Përgjithshme të Monitorimit

Monitorimi është procesi përmes të cilit njësitë e qeverisjes qendrore, përgjegjëse për zbatimin e projekteve të investimeve publike, sigurojnë që realizimi financiar i projekteve dhe aktivitetet që ato po zbatojnë në këtë kuadër, janë në përputhje me planet vjetore të miratuara në nivel projekti dhe treguesi performance, të përcaktuar gjatë përgatitjes së tij.

Monitorimi do të zhvillohet si një proces sistematik, i cili ka për qëllim të krahasojë nëpërmjet treguesve të performancës, zbatimin e investimeve në tërësi me objektivat për të cilat janë programuar, si dhe marrjen në kohë të masave paraprake për mënjanimin e risqeve dhe problemeve gjatë realizimit të projekteve të investimeve.

Monitorimi i projekteve të investimeve publike do të bëhet duke marrë parasysh specifikat dhe procedurat që ndiqen në zbatimin e projekteve sipas burimit të financimit.

Qëllimi

Metodologjia e Monitorimit dhe Raportimit të Investimeve Publike ka për qëllim të standardizojë formën dhe mënyrën e raportimit nga ana e njësisë të qeverisjes qendrore. Kjo metodologji është në përputhje me udhëzimet për hartimin dhe zbatimin e buxhetit dhe rregullon marrëdhëniet ndërinstucionale në fushën e monitorimit dhe raportimit të investimeve publike në përputhje me përgjegjësitë shtetërore të njësisë të qeverisjes qendrore. Në këtë aneks përcaktohet dhe roli i Ministrisë përgjegjëse për financat në monitorimin e procesit të zbatimit të projekteve të investimeve publike, në monitorimin e performancës financiare dhe jo financiare të projekteve përkatëse si dhe afatet e paraqitjes së raporteve në sektorin përgjegjës për monitorimin e projekteve të investimeve publike.

Objektivat e monitorimit të projekteve të investimeve publike

- Të përmirësojë efikasitetin e sistemit aktual të monitorimit të investimeve publike:

Sistemi i monitorimit synon një raportim efikas dhe realist që identifikon në kohë dhe i paraprin akumulimit të problemeve, duke vënë në dijeni strukturat vendimmarrëse me qëllim zgjidhjen në kohë të tyre.

- Të përmirësojë procesin e planifikimit vjetor dhe afatmesëm në nivel programi dhe projekti:

Gjetjet dhe rekomandimet e raporteve të monitorimit do të ndihmojnë njësitë e qeverisjes qendrore të përmirësojnë mënyrën e planifikimit të projekteve, duke mundësuar një përfaqësim më të mirë në raport me arritjen e objektivave sektoriale, rishikimin e politikave dhe buxhetimin e programeve

- Të përmirësojë kuadrin institucional të monitorimit e raportimit si dhe përgjegjësitë në procesin e planifikimit

Ministria përgjegjëse për financat përgjigjet për përgatitjen e standardeve dhe metodologjisë së raportimit si dhe për vlerësimin periodik të projekteve dhe programeve të investimeve publike. Sipas rastit, ministria përgjegjëse për financat propozon zgjidhje të mundshme të problemeve të projekteve, në bashkëpunim me njësitë e qeverisjes qendrore.

2. Procedurat e Monitorimit dhe Raportimit të Investimeve Publike

Fusha /Objekti i raportimit

Objekt i monitorimit dhe raportimit nga ana e njësisve të qeverisjes qendrore që zbatojnë projekte të investimeve publike, do të jenë të gjitha projektet e investimeve publike që financohen në kuadër të buxhetit të shtetit, pavarësisht burimit dhe vlerës së financimit.

Burimi i të dhënave të monitorimit dhe forma e raportimit

Të dhënat bazë për monitorimin dhe vlerësimin e projekteve të investimeve publike gjenerohen nga raportimet e njësisve të qeverisjes qendrore që zbatojnë projekte me financim të brendshëm dhe të huaj, nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë (SIFQ) dhe Sistemi Informatik i Menaxhimit Financiar (SIMF). Sipas rastit, mund të shfrytëzohen edhe burime të tjera të dhënash.

Forma dhe mënyra e raportimit të investimeve publike përcaktohet nga Ministri përgjegjës për financat sipas akteve nënligjore në fuqi.

Afatet e Raportimit

Raportimi për ecurinë e realizimit të investimeve publike do të bëhet në mënyrë periodike në bazë mujore. Raportimi mbi bazë mujore ka për qëllim disiplinimin e investimeve, evidentimin dhe shmangien në kohë të problematikës që haset në zbatimin e projekteve. Raportimi do të bëhet sipas standardit të parashikuar në seksionin e mësipërm.

Të gjitha njësitë e qeverisjes qendrore që zbatojnë projekte investimi, brenda datës 10 të çdo muaji duhet të dërgojnë pranë strukturës përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike në ministrinë përgjegjëse për financat raportet e monitorimit për muajin paraardhës. Struktura përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike në Ministrinë përgjegjëse për financat, brenda datës 20 të çdo muaji përditëson raportin përmbledhës të monitorimit të investimeve për periudhën. Në përputhje me ciklin e buxhetimit të projekteve dhe të përgatitjes dhe zbatimit të buxhetit, raporti për progresin 6-mujor të zbatimit të investimeve do të shërbejë si bazë për rialokime të mundshme të shpenzimeve për investime në kuadër të rishikimit të buxhetit të shtetit. Raporti 9-mujor do të jetë raporti kryesor për vlerësimin e realizimit të pritshëm vjetor të investimeve si dhe përgatitjen e propozimeve për tavanet sektoriale të investimeve publike në kuadër të hartimit të projektbuxhetit për vitin në vazhdim. Raporti vjetor i monitorimit të investimeve publike për periudhën ushtrimore hartohet brenda tremujorit të parë të vitit pasardhës.

Kuadri institucional i monitorimit

Ministria përgjegjëse për financat është institucioni përgjegjës për përcaktimin e standardeve të monitorimit dhe të vlerësimit të ecurisë së zbatimit të investimeve në përputhje me prioritetet e miratuara në fillim të vitit buxhetor.

Ministria përgjegjëse për financat siguron që menaxhimi i buxhetit për investime publike nga njësitë e qeverisjes qendrore kryhet në përputhje me parashikimet fillestare dhe në momentin kur konstatohen devijime nga këto parashikime propozon /rekomandon ndërmarrjen e veprimeve korrigjuese duke ndryshuar alokimin e burimeve, njëkohësisht duke evidentuar impaktin e mundshëm në performancën e objektivave të lidhura me to.

Ministria përgjegjëse për financat nëpërmjet strukturës përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike vlerëson kërkesat e njësisve të qeverisjes qendrore për rialokime të burimeve financiare në përputhje me përcaktimet e nenit 44 të ligjit 9936 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar, njëkohësisht duke u bazuar edhe në raportet e monitorimit të bëra nga institucionet e qeverisjes qendrore.

Struktura përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike në Ministrinë përgjegjëse për financat përgjigjet për ndjekjen dhe respektimin e afateve të raportimit, garantimin e cilësisë së raportimit nga ana e njësisve të qeverisjes qendrore që zbatojnë projekte investimi.

Ministria përgjegjëse për financat përgatit raporte përmbledhëse periodike dhe vjetore të monitorimit të investimeve publike.

Njësitë e qeverisjes qendrore përcaktojnë strukturat përgjegjëse për raportimin pranë Ministrisë përgjegjëse për financat /strukturës përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike, të cilat raportojnë në mënyrë periodike, në rrugë shkresore dhe elektronike, në përputhje me formatet e raportimit të përcaktuara në aktet nënligjore në fuqi. Strukturat përgjegjëse për monitorimin në njësitë e qeverisjes qendrore bëjnë verifikimin, dhe sipas rastit edhe korrektimet apo plotësimet e nevojshme të informacionit të dërguar nga drejtoritë ose institucionet e varësisë, në përputhje me specifikimet e përcaktuara në formatet e miratuara. Çdo njësi e qeverisjes qendrore, brenda sistemit të vet dhe në përputhje me programet që menaxhon, ndërton skemën e raportimit të brendshëm për të gjitha strukturat brenda ose jashtë saj, që zbatojnë projekte të investimeve publike.

Njësitë e qeverisjes qendrore, si institucione përgjegjëse për kontraktimin dhe zbatimin e projekteve, kanë një rol të dyfishtë: evidentimin e termave kontraktuale të projekteve, ndjekjen e zbatimit të projekteve dhe raportimin e ecurisë së zbatimit të projekteve në përputhje me kontratat e lidhura për çdo projekt.

Njësitë e qeverisjes qendrore raportojnë pranë strukturës përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike në Ministrinë përgjegjëse për financat informacione mbi:

- a) Vlerësim të përgjithshëm mbi arritjet dhe problematikat mbi ecurinë e projekteve të Investimeve Publike për periudhën përkatëse;
- b) Ecurinë financiare për çdo projekt investimi;
- c) Mospërputhjet mes ecurisë fizike të projektit dhe planit të financimit duke argumentuar mospërputhjet;
- d) Projektet e investimeve për të cilat mund të jenë krijuar detyrime të prapambetura dhe arsyet e krijimit të tyre;
- e) Statusin e prokurimit publik për projektet që realizohen nëpërmjet prokurimit;
- f) Afatet e nisjes së zbatimit dhe përfundimit të projektit;
- g) Pritshmëritë mbi realizimin e projekteve deri në fund të vitit buxhetor;
- h) Propozime për korrigjime/rialokime të fondeve buxhetore;
- i) Ecurinë e ndikatorëve të performancës për çdo 4-mujor;
- j) Komente mbi problematikat që kanë ndikuar ecurinë e projektit.

Njësitë e qeverisjes qendrore krahas informacionit të mësipërm në raportin vjetor të monitorimit raportojnë pranë strukturës përgjegjëse për monitorimin e projekteve të investimeve publike në Ministrinë përgjegjëse për financat edhe informacionin mbi:

- a) Projektet të cilat nuk u arritën që të realizohen gjatë vitit buxhetor duke argumentuar arsyet e mosrealizimit.
 - b) Projektet të cilat janë mbyllur përfundimisht gjatë vitit buxhetor si dhe evidentimin e rasteve kur afati i përfundimit, vlera përfundimtare e projektit dhe cilësia ka devijancë nga afati, vlera fillestare dhe cilësia e parashikuar, njëkohësisht duke argumentuar devijancat.
 - c) Projektet e mbyllura përfundimisht, mbi arritjen e rezultateve të synuara për perfituesit nga zbatimi i projektit.
 - d) Statusin fizik të projekteve të cilat janë në proces dhe vijojnë në vitin buxhetor pasardhës si dhe duke evidentuar veçmas ato projekte që janë në vonesë realizimi.
-

SHTOJCA 1 (F-1)

F – 1 Formulari i Prezantimit të Projekt-Idesë (FPPI)

1. Personat e Kontaktit

Emri i propozuesit të projektit		Firma e propozuesit të Projektit	
Të dhëna të detajuara për propozuesin e projektit			
Institucioni Buxhetor / Ministria/grupi/sektori		Vendndodhja e Projektit	

2. Identifikimi i Idesë së Investimit

Projekt-Ideja	
Emri i Programit	
Problemet për t'u adresuar	<i>Një përshkrim i gjendjes aktuale, përfshirë, ndryshimet klimatike, analizës gjinore të situatës, dhe problemet siç perceptohen nga burrat dhe gratë përfitues/e direkt/e të investimit. Duhet të këmbet parasysh që përshkrimi i problemeve aktuale dhe nevojave për të ardhmen të përmbajë sa më shumë të jetë e mundur të dhëna sasiore dhe cilësore të ndara sipas gjinisë dhe disagregimeve të tjera të mundshme (demografia, mosha, përkatësia etnike, etj).</i>
Qëllimet dhe objektivat e Programit të cilat projekti do të ndihmojë të arrihen	<i>Të argumentohet përputhja e investimit me objektivat e programit në të cilin bën pjesë ky projekt. Ndërlidhja e projekt propozimit me:</i> 1. Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim dhe Strategjinë Sektoriale 2. Deklaratën e prioriteteve të Qeverisë <i>(të jepen konkretisht lidhjet me dokumentet e mësipërme)</i>

3. Kostot e Projektit të Investimit

Kosto Totale e Projektit (000/lekë)	
-------------------------------------	--

4. Autorizuesit / Hapat e aprovimit të projekt-idesë

	Emri	Nënshkrimi	Data	Qëllimi i rishikimit <i>Statusi i Projektit-Idesë</i>
Drejtuesi i Programit në Institucionin Buxhetor (IB)				Aprovimi / refuzimi për t'u shqyrtuar më tej
Komente nga Drejtuesi i Programit (n.q.s. ka)				
Sekretari i Përgjithshëm				Konfirmimi/refuzimi i aprovimit të projekt-idesë
Komente nga Sekretari i Përgjithshëm (n.q.s. ka)				

SHTOJCA 2 (F-2)

F2 - Formulari i Konceptimit të Investimit për Shpenzime Administrative Kapitale (FKISHAK)

Cilësia e konceptimit të projektit është përgjegjësia përfundimtare e propozuesve. Kur një FKISHAK është duke u përgatitur dhe përpara dorëzimit të tij për vlerësim në ministrinë e përgjegjëse për financat, propozuesi duhet të marrë masa për të siguruar që cilësia e FKISHAK është mjaft e mirë për të pasur shanset më të mira të mundshme për tu pranuar. Tabela më poshtë është Formulari i Konceptimit të Investimit për Shpenzime Administrative Kapitale me udhëzime për propozuesit (*jeshile e errët*) dhe vlerësuesit (udhëzime për kontrollin e cilësisë). Për të gjitha pyetjet projekti duhet të marrë “kalim”, përndryshe projekti do të kthehet për zhvillim të mëtejshëm.

1. Detajet e kontaktit	
Institucioni buxhetor	
Departamenti	
Emri dhe pozicioni i propozuesit të projektit	
Detajet e kontaktit të propozuesit të projektit <i>(telefon, email)</i>	
Personi i Kontaktit për Buxhetin dhe Financat	
Detajet e kontaktit të buxhetit dhe financave	

2. Identifikimi i investimit	
Ministria/grupi/sektori (Institucioni buxhetor)	
Emri i programit	
Kodi i grupit	
Kodi i projektit	
Numri i identifikimit nga DPIM	
Titulli i Projektit	<i>Sigurohuni që të përdorni plotësisht titullin e saktë të Projektit. Pasi një projekt të jetë pranuar, titulli i treguar në këtë kuti do të bëhet emri i tij zyrtar.</i>

Vendndodhja e projektit	<i>Ju lutemi specifikoni vendndodhjen e projektit duke dhënë emrin e rajonit/ qytetit dhe adresën, jepni të dhëna gjeohapësinore ose futni një hartë, nëse është e mundur.</i>		
Statusi i projektit	I ri ☐	Lloji i investimit	Shpenzime Administrati ☐
	Në vazhdim ☐		Emergjencia ☐
			Shpenzime për Projekte Investimesh ☐
Data e parashikuar e fillimit të projektit <i>(muaj, vit)</i>		Data e parashikuar e përfundimit të projektit <i>(muaj, vit)</i>	

3. Arsyetimi i Investimeve

3.1. Çështjet aktuale që duhen trajtuar/ Arsyetimi i nevojës për investime

Përshkrimi i situatës aktuale, përfshirë analizën gjinore të situatës si dhe problemeve të perceptuara nga gratë dhe burrat përfituesit direkt të investimeve. Përshkrimi i çështjeve aktuale dhe nevojave të ardhshme duhet të përmbajë sa më shumë të dhëna sasiore dhe cilësore të ndara sipas gjinisë, dhe disagregimeve të tjera të mundshme (demografia, mosha, përkatësia etnike, etj). Tregoni problemin kryesor që projekti duhet të zgjidhë, shkaqet dhe efektet specifike të problemit kryesor. Jepni arsyetimin për projektin dhe listoni arsyet për të investuar në projekt.

Kontroli i cilësisë

Dështon =
Dështon për të përshkruar problemin ose problemi i përshkruar nuk konsiderohet i rëndësishëm

Jo i qartë = Nuk ka informacion numerik dhe/ose cilësor të mjaftueshëm për shkallën e problemit

Kalon =
Problemi dhe shkaqet e tij

	shpjegohen plotësisht me disa dëshmi të shkallës.
--	---

<p>3.2. Objektivat dhe synimet e Projektit <i>Objektivi i përgjithshëm (ndikimi) janë përfitimet afatgjata që synon të arrijë investimi. Këto objektiva zakonisht vendosen në nivel Programi. Objektivat specifikojnë pse projekti është i nevojshëm për përfituesit e drejtpërdrejtë të investimit. Tregoni qartë objektivat që propozuesi synon të përmbushë me këtë propozim. Ato duhet të jenë një zgjidhje për problemin e përmendur më parë. Duhet të ketë një objektiva të vetëm parësor të shprehur në jo më shumë se dy ose tre fjali dhe objektiva të mëtejshëm specifikë. Vini re se objektivat duhet të jenë specifikë, të matshëm, realistë dhe të përcaktuar në kohë.</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = Objektivat nuk e zgjidhin problemin kryesor</p> <p>Jo i qartë = Objektivat e përshkruara zgjidhin problemin pjesërisht</p> <p>Kalon = Objektivat e përshkruar qartë si një zgjidhje për problemin</p>
<p>3.3. Përfitimet dhe kostot e projektit <i>Të gjitha projektet kanë ndikime pozitive dhe/ose negative (kosto dhe përfitime) tek përfituesit e synuar të projektit, si dhe krijojnë efekte të jashtme pozitive dhe/ose negative.</i></p> <p><i>Listoni kostot (ndikimi negativ) dhe përfitimet (ndikimi pozitiv) pas zbatimit të suksesshëm të projektit së bashku me përshkrimin e tyre. Ndërsa në shumicën e rasteve zbatimi i Projektit do të sjellë përfitime (kursim në kohë, jetë të shpëtuar reduktim i CO2), përmirësimi i situatës së pabarazive gjinore si dhe shëndetit të grave dhe burrave të të gjitha moshave), shumë projekte kanë një formë ndikimi negativ (kosto), më të zakonshmet prej të cilave janë kostot mjedisore dhe rritja e emetimit të CO2¹.</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = nuk rendit ndonjë ndikim pozitiv të projektit ose ndikimet negative janë të papranueshme</p> <p>Jo i qartë = ndikimet pozitive dhe negative janë renditur por nuk shpjegohen qartë</p>

¹Tregimi nëse projekti do të kontribuojë (direkt ose indirekt) në reduktimin ose rritjen e emetimeve të GHG si dhe ndikimi i tyre në jetët e burrave dhe grave të të gjitha moshave është i detyrueshëm

	<p>Kalon = ndikimet pozitive dhe negative shpjegohen qartë dhe duken të pranueshme</p>
--	---

<p>3.4. Përshkrimi i përgjithshëm i qëllimit të projektit <i>Ju lutemi jepni një përshkrim të detajuar të alternativës së zgjedhur dhe përcaktoni qëllimin e Projektit (Informacioni duhet të jetë sa më cilësor dhe sasior të jetë e mundur i ndarë sipas gjinisë dhe disagregimeve të tjera demografike, moshës, etnisë, etj, kur është e mundur), për shembull: 12 km rrugë me 2 korsi që kalon midis [qytetit] dhe [qytetit] ose Ndërtimi i shkollës së re për 500 studentë në [qytet]), tregoni të gjithë komponentët e Projektit, p.sh. përgatitja e dokumentacionit, punimet e ndërtimit etj.</i></p> <p><i>Nënvizoni masat e nevojshme të përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike ose tregoni se çfarë hapash do të ndërmerren për ta bërë projektin elastik ndaj rreziqeve të parashikuara nga ndryshimet klimatike në përputhje me analizën e rreziqut të paraqitur më tej në FKPI. Përfitimi i infrastrukturës më elastike duhet të jetë reduktimi i kostos së ciklit jetësor të asetëve dhe i humbjeve sociale/ekonomike nga ndërprerja e shërbimeve.</i></p> <p><i>Tregoni se si qëllimi i projektit mori parasysh nevojën për të zbutur ndikimin e projektit në ndryshimet klimatike si dhe në përmirësimin e jetesës së burrave dhe grave të të gjitha moshave që preken drejtpërsëdrejti nga zbatimi i tij.</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë Dështon = është e paqartë se cili është qëllimi i projektit ose duket të jetë fragment i projektit më të madh dhe i pavarur nuk do të sjellë përfitimet e pritura</p> <p>Jo i qartë = qëllimi i projektit është përshkruar, por komponentët e përfshirë duket të jenë të pamjaftueshëm për zbatimin e suksesshëm të projektit, nevojitet shpjegim i mëtejshëm. Rreziku i ndryshimeve klimatike dhe pasojave në jetën e grave dhe burrave të të gjitha moshave që preken drejtpërsëdrejti nga projekti nuk është marrë parasysh</p> <p>Kalon = Qëllimi i Projektit është i përshkruar mirë dhe përfshin të gjithë</p>
--	---

	<p>komponentët e projektit të nevojshëm për zbatimin e suksesshëm të projektit, duke marrë parasysh çështjet e ndryshimit të klimës (në lidhje me rrezikun e identifikuar të ndryshimeve klimatike) dhe pasojave në jetën e grave dhe burrave të të gjitha moshave që preken drejtpërsëdrejti nga projekti)</p>
--	---

4. Vlera e Projektit të Investimit (në lekë)

Lloji i shpenzimit	Kostot janë paguar tashmë	20__	20__	20__	Kostoja e investimit në vitet e ardhshme	Kostoja totale e investimit	Kontrolli i cilësisë Dështon = Vlerësimi i kostove të projektit bazuar në informacione jo të besueshme dhe nuk përfshin të gjithë fushën e projekteve Jo i qartë = Vlerësimi i kostove të projektit bazuar në burime ndoshta të besueshme, me të gjithë fushën e përfshirë, por kërkon sqarim Kalon= Vlerësimi i kostos së projekteve bazuar në informacione të besueshme dhe përfshin të gjithë fushën
(a) Dokumentacioni përgatitor							
(b) Studim Fizibiliteti							
(c) Blerja e tokës							
(d) Shpronësime							
(e) Ndërtimi							
(f) Pajisjet							
(g) Supervizimi							
(h) Kolaudimi							
(i) Kosto të tjera							
(j) Total (a+b+c+d+e+f+g+h+i)							
(l) Financimi nga donatorët <i>(kontributi i vlerësuar i donatorit nëse supozohet)</i>							
(k) Kostoja neto kapitale (j+l) <i>(kontributi i parashikuar i buxhetit të shtetit për këtë investim)</i>							
Komentet							
<i>Specifikoni mbi çfarë baze janë vlerësuar kostot e investimit. A përfshijnë kostot e TVSH-së?</i>							

<i>Cili është financimi i parashikuar nga donatorët (kredi, subvencionim) dhe nëse është nënshkruar ndonjë marrëveshje me donatorët.</i>		
<i>Nëse projekti është në vazhdim, përsbkeruani se çfarë është bërë tani</i>		

5. Kostot operative dhe të ardhurat e vlerësuara pas zbatimit të projektit (në lekë)				
5.1. Kostot e vlerësuara operative vjetore (në Lekë) pas zbatimit të projektit	<i>Specifikoni nivelin e kostove shtesë operative për shkak të zbatimit të projektit pas përfundimit të tij. Vini re se kostot duhet të paraqiten si shtesë të skenarit “pa projekt”. Nëse ka kursime të parashikuara, ju lutemi paraqisni ato si kosto me minus (ulje të kostove).</i>			Kontrolli i cilësisë Dështon = Vlerësimi i kostove operative dhe të ardhurave nuk është paraqitur
Viti i parë operacional	Viti i dytë operacional	Viti i tretë operacional	Viti i katërt operacional	
Komentet <i>Jepni komente në lidhje me kostot</i>				
5.2. Të ardhurat vjetore (në Lekë) të vlerësuara pas zbatimit të projektit (nëse është e aplikueshme)	<i>Specifikoni nivelin e të ardhurave shtesë për shkak të zbatimit të projektit pas përfundimit të tij. Vini re se kostot duhet të paraqiten si shtesë të skenarit “pa projekt”.</i>			
Viti i parë operacional	Viti i dytë operacional	Viti i tretë operacional	Viti i katërt operacional	Jo i qartë = Vlerësimi i kostove operative dhe të ardhurave është paraqitur por kërkon sqarim Kalon = Vlerësimi i kostove operative dhe të ardhurave të paraqitura dhe komentuar
Komentet <i>Jepni komente në lidhje me të ardhurat</i>				

6. Menaxhimi i projektit, parakushtet dhe rreziqet

6.1. Parakushtet dhe rreziqet e zbatimit të projektit me veprime të planifikuara për të eliminuar/minimizuar ndikimin e tyre

Shumë gjëra mund dhe të shkojnë keq gjatë përgatitjes dhe zbatimit të projekteve. Zakonisht, këto rezultojnë ose në një vonesë të përfundimit të Projektit ose në një rritje të kostove të vlerësuara. Prandaj është e nevojshme të identifikohet dhe të përshkruhet këtu çdo rrezik i mundshëm që mund të parandalojë zbatimin e suksesshëm të projektit ose të pengojë performancën e tij operacionale (p.sh. rreziku i projektimit, rreziku politik, luhatjet e këmbimit valutor, ndryshimet klimatike, probleme sociale të burrave dhe grave që preken nga projekt etj.)

a. Identifikoni faktorët e jashtëm që mund të ndikojnë në arritjen e objektivave të projektit; për rreziqet që lidhen me ndryshimet klimatike, ju lutemi përgjigjuni pyetjeve të dhëna në metodologjinë e vlerësimit të rrezikut klimatik dhe tregoni nivelin e rrezikut të lidhur me ndryshimet klimatike dhe gjinore me një shpjegim të shkurtër;

b. Specifikoni nevojën për ndryshime ligjore apo masa rregullatore, të cilat duhet të merren si parakusht për fillimin e projektit investues;

Kontroli i cilësisë

Dështon =
Rreziqet duken të paplota ose nuk është ndërmarrë asnjë përpjekje serioze për menaxhimin e rrezikut

Jo i qartë =
Rreziqet janë të listuara, por masat e menaxhimit të rrezikut duken të paplota ose nuk kanë besueshmëri

Kalon = Rreziqet janë renditur dhe masat e menaxhimit të rrezikut duken të besueshme

7. Vendimmarrësit për miratimin e projektit

	Emri	Nënshkrimi	Data
Menaxher i Programit të Institucionit Buxhetor			
Menaxher i Financave/Buxhetit të Institucionit Buxhetor			
Menaxhmenti i Institucionit Buxhetor			

SHTOJCA 3 (F-3)

F3 - Formulari i Konceptimit të Projektit të Investimit (FKPI)

Cilësia e konceptimit të projektit është përgjegjësia përfundimtare e propozuesve. Kur një FKPI është duke u përgatitur dhe përpara dorëzimit të tij për vlerësim në ministrinë e përgjegjëse për financat dhe/ose Institucionin përgjegjës për programimin strategjik, propozuesi duhet të marrë masa për të siguruar që cilësia e FKPI-së është mjaft e mirë për të pasur shanset më të mira të mundshme për tu pranuar. Tabela më poshtë është Formulari i Konceptimit të Projektit të Investimit me udhëzime për propozuesit (*jeshile e errët*) dhe vlerësuesit (udhëzime për kontrollin e cilësisë). Për të gjitha pyetjet projekti duhet të marrë “kalim”, përndryshe projekti do të kthehet për zhvillim të mëtejshëm.

1. Detajet e kontaktit	
Institucioni buxhetor	
Departamenti	
Emri dhe pozicioni i propozuesit të projektit	
Detajet e kontaktit të propozuesit të projektit (<i>telefon, email</i>)	
Personi i Kontaktit për Buxhetin dhe Financat	
Detajet e kontaktit të buxhetit dhe financave	

2. Identifikimi i investimit			
Ministria/grupi/sektori (Institucioni buxhetor)			
Emri i programit			
Kodi i grupit			
Kodi i projektit			
Numri i identifikimit nga DPIM			
Titulli i Projektit	<i>Sigurohuni që të përdorni plotësisht titullin e saktë të Projektit. Pasi një projekt të jetë pranuar, titulli i treguar në këtë kuti do të bëhet emri i tij zyrtar.</i>		
Vendndodhja e projektit	<i>Ju lutemi specifikoni vendndodhjen e projektit duke dhënë emrin e rajonit/ qytetit dhe adresën, jepni të dhëna gjeohapësinore ose futni një hartë, nëse është e mundur.</i>		
Statusi i projektit	I ri ☐	Lloji i investimit	Shpenzime Administrati ☐
	Në vazhdim ☐		Emergjencia ☐
			Shpenzime për Projekte Investimesh ☐

Data e parashikuar e fillimit të projektit (muaj, vit)		Data e parashikuar e përfundimit të projektit (muaj, vit)	
3. Arsyetimi i Investimeve			
3.1. Çështjet aktuale që duhen trajtuar/ Arsyetimi i nevojës për investime <i>Përshkrimi i situatës aktuale përfshirë analizën gjinore të situatës dhe problemeve të perceptuara nga gratë dhe burrat përfitues/e direkt të investimeve. Përshkrimi i çështjeve aktuale dhe nevojave të ardhshme duhet të përmbajë sa më shumë të dhëna sasiore dhe cilësore të ndara sipas gjinisë (dhe disagegimeve të tjera demografike, moshës, etnisë, etj, kur është e mundur). Tregoni problemin kryesor që projekti duhet të zgjidhë dhe shkaqet dhe efektet specifike të problemit kryesor. Jepni arsyetimin për projektin dhe listoni arsyet për të investuar në projekt.</i>		Kontrolli i cilësisë Dështon = Dështon për të përshkruar problemin ose problemi i përshkruar nuk konsiderohet i rëndësishëm Jo i qartë = Nuk ka informacion numerik dhe/ose cilësore të mjaftueshëm për shkallën e problemit Kalon = Problemi dhe shkaqet e tij shpjegohen plotësisht me disa dëshmi të shkallës.	
3.2. Objektivat dhe synimet e Projektit <i>Objektivi i përgjithshëm (ndikimi) janë përfitimet afatgjata që synon të arrijë investimi. Këto objektiva zakonisht vendosen në nivel Programi. Objektivat specifikojnë pse projekti është i nevojshëm për përfituesit e drejtpërdrejtë të investimit. Tregoni qartë objektivat që propozuesi synon të përmbushë me këtë propozim. Ato duhet të jenë një zgjidhje për problemin e përmendur më parë. Duhet të ketë një objektivi të vetëm parësor të shprehur në jo më shumë se dy ose tre fjali dhe objektiva të mëtejshëm specifike. Vini re se objektivat duhet të jenë specifike, të matshëm, realistë dhe të përcaktuar në kohë.</i>		Kontrolli i cilësisë Dështon = Objektivat nuk e zgjidhin problemin kryesor Jo i qartë = Objektivat e përshkruara zgjidhin problemin pjesërisht Kalon = Objektivat e	

	<p>përshkruar qartë si një zgjidhje për problemin</p>
<p>3.3. Nëse PPP konsiderohet si një opsion prokurimi, ju lutemi paraqisni një arsyetim të qartë pas një arsytimi të tillë. <i>Nëse propozuesi i projektit mendon se PPP është një mënyrë e mirë për të zbatuar idenë e projektit, duhet të tregohet dhe shpjegohet këtu. Krabasimi fillestar ndërmjet prokurimit tradicional dhe PPP-ve (pro dhe kundër) duhet të paraqitet këtu, nëse është e aplikueshme.</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = Nuk ka përpjekje serioze për të adresuar pyetjen</p> <p>Jo i qartë = Përgjigja e dhënë adreson pyetjen, por arsyetimi për PPP nuk është i mjaftueshëm</p> <p>Kalon= Është e qartë pse sektori publik ose privat ose të dy mund të jenë zbatues i këtij projekt-propozimi</p>
<p>3.4. Rëndësia strategjike e projektit <i>Ju lutemi jepni lidhje specifike me dokumentet e mësipërme dhe provoni se zbatimi i këtij propozimi do të kontribuojë në arritjen e qëllimeve strategjike të qeverisë së Shqipërisë, duke përfshirë të paktën:</i> 1. <i>Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim dhe Strategjia Sektoriale</i> 2. <i>Deklarata e prioriteteve të Qeverisë</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = Nuk u vendos asnjë lidhje ndërmjet projektit dhe Strategjisë/ prioriteteve të qeverisë/ projektit nuk i përmbush objektivat/ prioritetet strategjike</p> <p>Jo i qartë = Është bërë referencë për strategjinë përkatëse/</p>

	<p>prioritetet e qeverisë por nuk është dhënë asnjë arsytim</p> <p>Kalon = Është bërë referencë në Planin ose Strategjinë përkatëse dhe është dhënë një shpjegim i qartë për lidhjen e projektit të propozuar.</p>
<p>3.5. Përfitimet dhe kostot e projektit</p> <p><i>Të gjitha projektet kanë ndikime pozitive dhe/ose negative (kosto dhe përfitime) tek përfituesit e synuar të projektit, si dhe krijojnë efekte të jashtme pozitive dhe/ose negative.</i></p> <p><i>Lisoni kostot (ndikimi negativ) dhe përfitimet (ndikimi pozitiv) pas zbatimit të suksesshëm të projektit së bashku me përshkrimin e tyre. Ndërsa në shumicën e rasteve zbatimi i Projektit do të sjellë përfitime (kursim në kohë, jetë të shpëtuara, reduktim i CO2), përmirësimi i situatës së pabarazive gjinore si dhe shëndetit të grave dhe burrave të të gjitha moshave), shumë projekte kanë një formë ndikimi negativ (kosto), më të zakonshmet prej të cilave janë kostot mjedisore dhe rritja e emetimit të CO2².</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = nuk rendit ndonjë ndikim pozitiv të projektit ose ndikimet negative janë të papranueshme</p> <p>Jo i qartë = ndikimet pozitive dhe negative janë renditur por nuk shpjegohen qartë</p> <p>Kalon = ndikimet pozitive dhe negative shpjegohen qartë dhe duken të pranueshme</p>
<p>4. Përshkrimi i projektit përfshirë alternativat dhe treguesit (të plotësohet vetëm për projekte me rëndësi strategjike)</p>	
<p>4.1. Përshkrimi i opsioneve të shqyrtuara</p> <p><i>Rendisni të gjitha alternativat që janë marrë në konsideratë për arritjen e objektivave të projektit dhe për adresimin e problemit të përshkruar në seksionin 2.1. Përveç alternativave të investimit, nëse është e mundur, ai duhet të përfshijë të gjitha opsionet relevante jo-kapitale që mund të përfshijnë për shembull 'ndërgjegjësimin më të mirë të publikut'.</i></p> <p><i>Kundër secilës alternativë, një ose dy fjali duhet të shpjegojnë pse çdo opsion u refuzua. Opsioni i preferuar duhet të identifikohet qartë me një shpjegim se pse preferohet.</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë Dështon = Nuk ka opsione të listuara ose të konsideruara</p> <p>Jo i qartë = Opsionet e listuara, por asnjë</p>

²Tregimi nëse projekti do të kontribuojë (direkt ose indirekt) në reduktimin ose rritjen e emetimeve të GHG është i detyrueshëm si dhe ndikimi i tyre në jetën e grave dhe burrave të të gjitha moshave që preken nga projekti.

<i>Opsioni i preferuar duhet të përmbajë të paktën prova bazë për të mbështetur pikëpamjen se duhet të konsiderohet si opsioni më i mirë.</i>		shpjegim se pse u zgjedh opsioni i preferuar ose të tjerët u refuzuan Kalon = Opsionet janë renditur dhe është e qartë se cila është arsyeja pas opsionit të preferuar
Alternativa 1 <i>(Përshkrim i shkurtër)</i>	<i>Përshkrim i shkurtër i alternativës së investimit 1 (nëse identifikohet)</i>	
Alternativa 2 <i>(Përshkrim i shkurtër)</i>	<i>Përshkrim i shkurtër i alternativës së investimit 2 (nëse identifikohet)</i>	
Alternativa 3 <i>(Përshkrim i shkurtër)</i>	<i>Përshkrim i shkurtër i alternativës së investimit 3 (nëse identifikohet)</i>	
Alternativa e zgjedhur <i>(Përshkrim i shkurtër)</i>	<i>Arsyet për zgjedhjen e alternativës së preferuar të investimit</i>	
<p>4.2. Përshkrimi i përgjithshëm i qëllimit të projektit</p> <p><i>Ju lutemi jepni një përshkrim të detajuar të alternativës së zgjedhur dhe përcaktoni qëllimin e Projektit (Informacioni duhet të jetë sa më cilësor dhe sasior të jetë e mundur i ndarë sipas gjinisë dhe disagregimeve të tjera demografike, moshës, etnisë, etj, kur është e mundur), për shembull: 12 km rrugë me 2 korsi që kalon midis [qytetit] dhe [qytetit] ose Ndërtimi i shkollës së re për 500 studentë në [qytet]), tregoni të gjithë komponentët e Projektit, p.sh. përgatitja e dokumentacionit, punimet e ndërtimit etj.</i></p> <p><i>Nënvizoni masat e nevojshme të përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike ose tregoni se çfarë hapash do të ndërmerren për ta bërë projektin elastik ndaj rreziqeve të parashikuara nga ndryshimet klimatike në përputhje me analizën e rreziqut të paraqitur më tej në FKPI. Përfitimi i infrastrukturës më elastike duhet të jetë reduktimi i kostos së ciklit jetësor të aseteve dhe i humbjeve sociale/ekonomike nga ndërprerja e shërbimeve.</i></p> <p><i>Tregoni se si qëllimi i projektit mori parasysh nevojën për të zbutur ndikimin e projektit në ndryshimet klimatike si dhe në përmirësimin e jetesës së burrave dhe grave të të gjitha moshave që preken drejtëpërsdrejti nga zbatimi i tij.</i></p>		<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = është e paqartë se cili është qëllimi i projektit ose duket të jetë fragment i projektit më të madh dhe i pavarur nuk do të sjellë përfitimet e pritura</p> <p>Jo i qartë = qëllimi i projektit është përshkruar, por komponentët e përfshirë duket të jenë të pamjaftueshëm për zbatimin e suksesshëm të projektit, nevojitet shpjegim i mëtejshëm.</p>

rreziku i ndryshimeve klimatike dhe pasojave në jetën e grave dhe burrave të të gjitha moshave që preken drejtpërsëdrejti nga projekti nuk është marrë parasysh

Kalon = Qëllimi i Projektit është i përshkruar mirë dhe përfshin të gjithë komponentët e projektit të nevojshëm për zbatimin e suksesshëm të projektit, duke marrë parasysh çështjet e ndryshimit të klimës (në lidhje me rrezikun e identifikuar të ndryshimeve klimatike) dhe pasojave në jetën e grave dhe burrave të të gjitha moshave që preken drejtpërsëdrejti nga projekti.

<p>4.3. Treguesit e produktit <i>Ju lutemi përmendni deri në tre (3) tregues të produktit të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale (titulli/përshkrimi) mbi të cilët projekti do të kontribuojë për arritjen e tij</i></p> <p><i>Ju lutemi përcaktoni dokumentin p.sh. SKZHI ose Strategjia Sektoriale dhe objektivi dhe kapitulli specifik i Dokumentit Strategjik.</i></p>	Treguesi 1			<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = nuk ka tregues të produktit të paraqitur</p> <p>Jo i qartë = Rezultatet e listuara por jo në përputhje me Strategjitë Kombëtare / Sektoriale</p> <p>Kalon = Rezultatet e renditura në përputhje me Strategjitë Kombëtare ose Sektoriale</p>
	Referenca e dokumentit			
		Vlera	Njësia	
	Vlera aktuale e treguesit			
	Vlera e synuar e treguesit të projektit			
	Vlera e synuar e treguesit të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale			
	Treguesi 2			
	Referenca e dokumentit			
		Vlera	Njësia	
	Vlera aktuale e treguesit			
	Vlera e synuar e treguesit të projektit			
	Vlera e synuar e treguesit të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale			
	Treguesi 3			
	Referenca e dokumentit			
		Vlera	Njësia	
Vlera aktuale e treguesit				
Vlera e synuar e treguesit të projektit				
Vlera e synuar e treguesit të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale				

<p>4.4. Treguesit e rezultateve <i>Ju lutemi përmendni deri në dy (2) Treguesit e Rezultateve të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale (titulli/përshkrimi) mbi të cilët projekti do të kontribuojë për arritjen e tij</i></p> <p><i>Ju lutemi përcaktoni dokumentin p.sh. SKZHI ose Strategjia Sektoriale dhe objektivi dhe kapitulli specifik i Dokumentit Strategjik.</i></p>	Treguesi 1			<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = nuk ka tregues rezultati të paraqitur</p> <p>Jo i qartë = Rezultatet e listuara por jo në përputhje me Strategjitë Kombëtare/Sektoriale</p> <p>Kalon = Rezultatet e renditura në përputhje me Strategjitë Kombëtare ose Sektoriale</p>
	Referenca e dokumentit			
		Vlera	Njësia	
	Vlera aktuale e treguesit			
	Vlera e synuar e treguesit të projektit			
	Vlera e synuar e treguesit të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale			
	Treguesi 2			
	Referenca e dokumentit			
		Vlera	Njësia	
	Vlera aktuale e treguesit			
	Vlera e synuar e treguesit të projektit			
	Vlera e synuar e treguesit të Strategjisë Kombëtare dhe/ose Sektoriale			

<p>4.5. Numri i Vendeve të Punës <i>Ju lutemi specifikoni numrin e vendeve të punës (Ekuivalenti me kohë të plotë - FTE) gjatë ndërtimit të projektit (kostoja totale e vlerësuar e punës e investimit pjesëtuar me pagën bazë vjetore). Kostoja totale e punës vlerësohet bazuar në përqindjen mesatare të përqindjes së koston së punës në koston totale të investimit të projekteve të mëparshme të ngjashme.</i></p> <p><i>Ju lutemi specifikoni numrin e vendeve të reja të punës (Ekuivalenti me kohë të plotë - FTE) gjatë funksionimit të plotë të projektit (FTE të paktën për 5 vjet).</i></p>	Numri i vendeve të punës gjatë ndërtimit të projektit			<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = nuk ka punë të reja të paraqitura</p> <p>Jo i qartë = paraqiten punë të reja, por ka dyshime të forta për besueshmërinë e të dhënave</p> <p>Kalom = vendet e reja të punës të paraqitura dhe kostoja e Investimit për pozicion të ri pune gjatë operacionit të llogaritur</p>
	Punë ekuivalente me kohë të plotë - në total			
	Punë ekuivalente me kohë të plotë - Gra			
	Punë ekuivalente me kohë të plotë - Burra			
	Numri i vendeve të reja të punës gjatë funksionimit të plotë të projektit			
	Punë ekuivalente me kohë të plotë - në total			
	Punë ekuivalente me kohë të plotë - Gra			
	Punë ekuivalente me kohë të plotë - Burra			
	Kostoja e investimit për një pozicion të ri pune gjatë operacionit			

<p><i>Ju lutemi llogaritni koston e investimit për një pozicion të ri pune (FTE) gjatë operacionit. Formula: Buxheti i projektit / pozicionet e reja të punës gjatë operacionit (njësia: lekë)</i></p>			
--	--	--	--

5. Vlera e Projektit të Investimit (në lekë)

Lloji i shpenzimit	Kostot janë paguar tashmë	20 __	20 __	20 __	Kostoja e investimit në vitet e ardhshme	Kostoja totale e investimit	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = Vlerësimi i kostove të projektit bazuar në informacione jo të besueshme dhe nuk përfshin të gjithë fushën e projekteve</p> <p>Jo i qartë = Vlerësimi i kostove të projektit bazuar në burime ndoshta të besueshme, me të gjithë fushën e përfshirë, por kërkon sqarim</p> <p>Kalon= Vlerësimi i kostos së projekteve bazuar në informacione të besueshme dhe përfshin të gjithë fushën</p>
(a) Dokumentacioni përgatitor							
(b) Studim Fizibiliteti							
(c) Blerja e tokës							
(d) Shpronësime							
(e) Ndërtimi							
(f) Pajisjet							
(g) Supervizimi							
(h) Kolaudimi							
(i) Kosto të tjera							
(j) Total (a+b+c+d+e+f+g+h+i)							
(l) Financimi nga donatorët (kontributi i vlerësuar i donatorit nëse supozohet)							
(k) Kostoja neto kapitale (j+l) (kontributi i parashikuar i buxhetit të shtetit për këtë investim)							
Komentet							
<i>Specifikoni mbi çfarë baze janë vlerësuar kostot e investimit. A përfshijnë kostot e TVSH-së?</i>							
<i>Cili është financimi i parashikuar nga donatorët (kredi, subvencionim) dhe nëse është nënshkruar ndonjë marrëveshje me donatorët.</i>							
<i>Nëse projekti është në vazhdim, përshtet se çfarë është bërë</i>							

tani		
------	--	--

6. Kostot operative dhe të ardhurat e vlerësuara pas zbatimit të projektit (në lekë)				
6.1. Kostot e vlerësuara operative vjetore (në Lekë) pas zbatimit të projektit	<i>Specifikoni nivelin e kostove shtesë operative për shkak të zbatimit të projektit pas përfundimit të tij. Vini re se kostot duhet të paraqiten si shtesë të skenarit “pa projekt”. Nëse ka kursime të parashikuara, ju lutemi paraqisni ato si kosto me minus (ulje të kostove).</i>			Kontrolli i cilësisë Dështon = Vlerësimi i kostove operative dhe të ardhurave nuk është paraqitur Jo i qartë = Vlerësimi i kostove operative dhe të ardhurave është paraqitur por kërkon sqarim Kalon = Vlerësimi i kostove operative dhe të ardhurave të paraqitura dhe komentuara
Viti i parë operacional	Viti i dytë operacional	Viti i tretë operacional	Viti i katërt operacional	
Komentet <i>Jepni komente në lidhje me kostot</i>				
6.2. Të ardhurat vjetore (në Lekë) të vlerësuara pas zbatimit të projektit (nëse është e aplikueshme)	<i>Specifikoni nivelin e të ardhurave shtesë për shkak të zbatimit të projektit pas përfundimit të tij. Vini re se kostot duhet të paraqiten si shtesë të skenarit “pa projekt”.</i>			
Viti i parë operacional	Viti i dytë operacional	Viti i tretë operacional	Viti i katërt operacional	
Komentet <i>Jepni komente në lidhje me të ardhurat</i>				

7. Menaxhimi i projektit, parakushtet dhe rreziqet

<p>7.1. Parakushtet dhe rreziqet e zbatimit të projektit me veprime të planifikuara për të eliminuar/minimizuar ndikimin e tyre</p> <p><i>Shumë gjëra mund dhe të shkojnë keq gjatë përgatitjes dhe zbatimit të projekteve. Zakonisht, këto rezultojnë ose në një vonesë të përfundimit të Projektit ose në një rritje të kostove të vlerësuara. Prandaj është e nevojshme të identifikohet dhe të përshkruhet këtu çdo rrezik i mundshëm që mund të parandalojë zbatimin e suksesshëm të projektit ose të pengojë performancën e tij operacionale (p.sh. rreziku i projektimit, rreziku politik, lubatjet e këmbimit valutor, ndryshimet klimatike, probleme sociale të burrave dhe grave që preken nga projekt etj).</i></p> <p><i>a. Identifikoni faktorët e jashtëm që mund të ndikojnë në arritjen e objektivave të projektit; për rreziqet që lidhen me ndryshimet klimatike, ju lutemi përgjigjuni pyetjeve të dhëna në metodologjinë e vlerësimit të rrezikut klimatik dhe tregoni nivelin e rrezikut të lidhur me ndryshimet klimatike dhe gjinore me një shpjegim të shkurtër;</i></p> <p><i>b. Specifikoni nevojën për ndryshime ligjore apo masa rregullatore, të cilat duhet të merren si parakusht për fillimin e projektit investues;</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = Rreziqet duken të paplota ose nuk është ndërmarrë asnjë përpjekje serioze për menaxhimin e rrezikut</p> <p>Jo i qartë = Rreziqet janë të listuara, por masat e menaxhimit të rrezikut duken të paplota ose nuk kanë besueshmëri</p> <p>Kalon = Rreziqet janë renditur dhe masat e menaxhimit të rrezikut duken të besueshme</p>
<p>7.2. Përmbledhje e marrëveshjeve dhe roleve të institucioneve që do të menaxhojnë projektin</p> <p><i>Përgjigja do të tregojë se si do të menaxhohet Projekti gjatë zbatimit. Tregoni pozicionet/njësitë përgjegjëse për detyrat kryesore gjatë zbatimit duke ofruar informacion bazë për përvojën e tyre. Për më tepër, përgjigja do të qartësojë të njëjtën çështje në lidhje me fazën e funksionimit, duke treguar institucionin/ departamentin përgjegjës.</i></p> <p><i>a. Identifikoni fazat/ rezultatet e ndërmjetme, nëse ka, dhe përcaktoni afatet e tyre që mund të përdoren për të treguar progresin në zbatimin e projektit.</i></p> <p><i>b. Specifikoni emrin e drejtorisë dhe menaxherit që do të jetë përgjegjës për projektin ose çdo institucion tjetër që do të krijohet për zbatimin/ menaxhimin e projektit.</i></p>	<p>Kontrolli i cilësisë</p> <p>Dështon = Mungesa e burimeve për zbatimin e Projektit ose/ dhe indikacioni i mungesës së përgjegjësisë në fazën e operimit</p> <p>Jo i qartë = Burime të pamjaftueshme për zbatimin e projektit ose/ dhe tregues të papërshtatshëm të përgjegjësisë në fazën e operimit</p>

	Kalon = Burimet për zbatimin e projektit ose/dhe treguesit e përgjegjësishë në fazën e funksionimit të përshkruara mirë dhe të mjaftueshme
--	---

8. Dokumentacioni në dispozicion në lidhje me projektin				
Lloji i dokumentit	Gati dhe miratuar	Në proces	Nuk ka filluar	Vërejtje
Dokumentet e kërkuara sipas Legjislacionit Kombëtar				<i>Ju lutemi jepni informacion në lidhje me datën e përfundimit dhe burimin</i>
Ideja konceptuale				
Studimi paraprak i fizibilitetit				
Dizajni konceptual				
Studim fizibiliteti + CBA				
Studimi i VNM-së (nëse nevojitet)				
Dokumentet e vlefshme të planifikimit hapësinor				
a) Plani Hapësinor me Qëllim të Veçantë				
b) Plani i detajuar hapësinor				
c) Studimi i vendndodhjes në nivel shtetëror				
d) Plani zhvillimor hapësinor-urban i vetëqeverisjes lokale				
e) Plani i detajuar i zhvillimit urban				
f) Projektimi i zhvillimit urban				
g) Studimi i vendndodhjes në nivel lokal				
Pronësia e tokës e zgjidhur				
Projektim paraprak				
Dizajni kryesor/dizajn i detajuar				
Dokumentacioni i tenderit				Libri i verdhë FIDIC Libri i kuq FIDIC Të tjera
Lejet e ndërtimit dhe të tjera				

8. Dokumentacioni në dispozicion në lidhje me projektin

Lloji i dokumentit	Gati dhe miratuar	Në proces	Nuk ka filluar	Vërejtje
Kontrata e ndërtimit është nënshkruar				
Dokumente të tjera të kërkuara Ju lutemi përcaktoni:				
Dokumentet e kërkuara nga palët ndërkombëtare të interesit (Donatorët, IFN-të)				
VNMS				
Dokumente të tjera të kërkuara <i>Nëse është tjetër, ju lutemi specifikoni këtu</i>				

9. Vendimmarrësit për miratimin e projektit

	Emri	Nënshkrimi	Data
Menaxher i Programit të Institucionit Buxhetor			
Menaxher i Financave/Buxhetit të Institucionit Buxhetor			
Menaxhmenti i Institucionit Buxhetor			

SHTOJCA 4

Studimi i Fisibilitetit

(shfuqizuar me VKM nr. 180, datë 20.3.2025)

